

ZVON S HRIBA

Glasilo Doma sv. Jožef, številka 21

Velika noč v času preizkušnje

Pogovor z družino Patru

Sporočilo Cicely Saunders in Viktorja Frankla

Prazniki v spominu naših stanovalcev

Uganke in premetanke

UVODNIK	3
Priprošnja naj tvoja	3
Mimo karantene ne gre, tudi do velike noči ne	4
VELIKA NOČ V ČASU PREIZKUŠNJE	7
Ostati, ne zbežati	7
Osti jarej – ostani čil, mlad in zdrav	10
Moč in nemoč medicine	12
POGOVOR Z DRUŽINO PATRU	13
Naših skupnih trenutkov ne bi zamenjala za nič na svetu	13
GOSTUJOČE PERO	16
Človekova hoja za smislom: Razmislek o logoterapiji in človekovi izkušnji vsakdanjosti	16
VELIKONOČNI SPOMINI NAŠIH STANOVALCEV	21
"Potica je bila le za obiske"	21
SADOVI USTVARJALNOSTI	24
Poezija naših stanovalcev	24
Janez Zdešar: Izpoved vere	26
Konferenca z mednarodno udeležbo: "Izzivi in priložnosti dolgotrajne oskrbe v Sloveniji"	27
Uganke in premetanke	29
SKUPINE V DOMU	30
Dijaki Škofijske gimnazije v našem Domu	30

Glasilo Doma sv. Jožef april 2020

Izdal: Dom sv. Jožef

Uredniški odbor:

J. Planinšek, J. Levart,

S. Črepinšek, J. Kužnik

Fotografija:

Miha in Lea Lokovšek

Oblikovanje: Uroš Čanžek s.p.

Tisk: Atelje 64, d. o. o.

Naklada: 900 izvodov

POLNI CERTIFIKAT

Družini
prijazno
podjetje

Dom sv. Jožef
Plečnikova ulica 29, 3000 Celje,
t: (0)59 073 800,
f: (0)3 5481 596,
www.jozef.si,
info@jozef.si

Priprošnja naj tvoja

Jure Levart

V času preizkušnje, ki se zgrinja na nas, naš Zvon s hriba ni prenehal zvoniti. Nasprotno, doni in oznanja, da v preizkušnji nismo sami. Zvonu iz cerkve sv. Jožefa nad Celjem je ta resnica še posebej blizu, saj s tem namenom v zaobljubljeni cerkvi sv. Jožefa zvoni že od leta 1681. Celjani so namreč obljubili, da bodo postavili cerkev sv. Jožefu v čast, če bodo rešeni pogubne kuge, ki je v mestu razsajala od jeseni 1679. Celje je bilo kmalu rešeno pogube.

Naš časopis želi tudi v velikonočnem času 2020 slediti sporočilu in oznanilu in ga nadaljevati, da v preizkušnjah nismo sami in da je z nami mogočna priprošnja sv. Jožefa. Tako prinaša sporočilo velikonočnega jutra, v katerem so bile premagane vse sponke smrti in trpljenja, tudi preko razmišljanj sodelavcev in spominov naših stanovalcev. Posebej se bomo zaustavili ob mednarodnem simpoziju o dolgotrajni oskrbi, ki smo ga pred časom gostili v naši hiši, predvsem pa ob knjigi Cicely Saunders "Čuj z menoj".

Objavljamo tudi pogovor z družino naše glavne sestre Simone, ki se kmalu vrača s porodniškega dopusta, z razmišljanjem o hoji za smislom pa gostimo logoterapevta Martina Lisca.

Čisto na koncu pa novost – stran za razvedrilo in seveda naše velikonočno voščilo.

Veselo veliko noč in lep pozdrav!

Mimo karantene ne gre, tudi do velike noči ne

Jože Planinšek CM, direktor

Glede na popolno zaprtje našega Doma, tako s prireditvami kakor z obiski, je v hiši sicer mirno vzdušje, ki ga doslej še nismo doživeli in ga nismo vajeni, a z njim nimam občutka, da bi šlo za mir, temveč bolj za nemir.

Veliko stvari je za postoriti, ki jih prej ni bilo mogoče in bi se sedaj našel čas zanje, pa nekako ne gre. V takem vzdušju se spravljam tudi k temu pisanju, za katerega pa nimam občutka, da sem ustrezno razpoložen. K vsemu temu pripomore v teh dneh veliko stvari. Na eni strani medijska sporočila, kjer se ob nekaterih zdi, da se izrazito trudijo porabiti ves razpoložljivi arzenal, da nas bo ta nesrečni virus ja dotolkel, kolikor se da. Na drugi strani ukrepi in vedno nova navodila, dostikrat tudi povsem nasprotna, a vsa "strokovno" utemeljena. Že sicer smo zbirokratizirani, kolikor se da, sedaj, ko naj bi se konkretno spopadli z boleznijo, na kar samo čakamo, kdaj bo kje usekala, pa je tega kot za stavo, še nekajkrat več. Potem pa naletiš še na tega ali onega,

ki je prebral ali slišal spet nekaj novega in iz tega pripravil predavanje, ki naj bi ga kot uglajen in k oliki zavezan pač odposlušal. Ko končno človek uspe za nekaj časa v svojo sobo in najti mir, te spreleti spet novi nemir. Nekateri zaposleni iz šmarskega konca so zaradi varnosti in preventive ostali doma, koliko dni bo še treba čakati, da bomo videli, ali so zdravi ali ne. Ko je človek že prepričan, da bo dovolj šest dni, pride nov podatek, da je to lahko tudi štirinajst ali še več. Kako morečih je spet onih dvanajst ur, ko bodo znani rezultati za druge zaposlene, kjer bi morda lahko bila okužba. "Bog ve, se je pri katerem stanovalcu dvignila temperatura," je vedno na novo se pojavljajoče vprašanje. "Je imel zjutraj kdo od zaposlenih povišano temperaturo," je spet vprašanje,

ki sem ga pozabil zastaviti prej glavni sestri, ko sva se srečala. Menda še nismo dobili pošiljke zaščitnih rokavic, ki bi jih lahko zmanjkalo, je misel, ki prešine glavo. Ta moja soba, sicer mirna, postane hitro nov vir nemira in najboljše je, da grem iz nje, dol v pisarne k našim, med stanovalce, da izvem, kaj je novega, kako se stvari odvijajo, je že kaj narobe, ali pa je še vse po starem. Imam občutek, da vseskozi nekaj delam in hkrati, da pravzaprav nič ne počnem, da sploh nisem v stanju, da bi kaj resnega naredil.

Po drugi strani pa za razliko od običajnega poteka naenkrat postanejo nekatere stvari neverjetno lepe,

prazna cerkev. Kakor, da bi to veselo oznanilo danes ne delovalo več. Sedem k računalniku in počakam, da se zvrsti elektronska pošta na zaslonu. Kar nekaj lepih sporočil, vendar brez tistih, ki prinašajo novo zmedo, ne gre. Pa ne le glede na virus in stroko ob njem, temveč tudi na moj odnos do Boga. Tu grožnja, da bomo vsi pokončani, ki zapiramo cerkve, tam razlaga, da je to, kar škofje počnejo, nezakonito in mimo vere Cerkve. Potem še kakšen duhovnik s svojo razlago, da ne govorim o nekaterih navdušenih laikih, ki vidijo v dogajanju le božjo kazen, ki bo dokončno pokazala, kaj je prav in kaj narobe in pokončuje prave ali pa še posebej nepravde duhovnike ...

"Kako je to, danes na Jožefovo, pa brez maš?" "Zakaj pa so naši predniki tukaj postavili cerkev z namenom, da so se k njemu zatekali v kugi, mi pa jo danes v času njenega ponovnega razsajanja zapiramo?"

naravnost odrešujoče. Če je bilo še pred nedavnim dolgočasno poslušati odgovor na vprašanje "Je kaj novega?", "nič", je sedaj izjemno blagodejen. Obrazi sodelavcev, ki se jih človek skoraj boji pogledati in po soočenju niso zaskrbljeni, postanejo neverjetno razveseljujoči. Najlepše darilo, ki sem si ga tistega jutra lahko zaželel za god, je bilo sporočilo, da so testi negativni. Sproščenost pri delu, malici enih ali drugih zaposlenih ne le polepšajo dan, ampak ga tudi spremenijo. K sreči je za čuda tudi takih trenutkov in dogodkov veliko, zelo veliko, še posebej, če pomislim na razmere. "Tile naši sodelavci, zaposleni so zares v redu, hvala Bogu zanje," je tudi misel, ki zbistri in razveseli zmedeno glavo.

Glede na čas in stisko, sredi katere smo, kot je pri nas ljudeh v navadi, in sam nisem nobena izjema, seveda več poromam k svojemu Bogu kot sicer. K Bogu, v mir in po mir, a se znajdem spet sredi nemira in zmedenih misli. "Kako je to, danes na Jožefovo, pa brez maš?" "Zakaj pa so naši predniki tukaj postavili cerkev z namenom, da so se k njemu zatekali v kugi, mi pa jo danes v času njenega ponovnega razsajanja zapiramo?" Pa praznik Marijinega, oziroma Gospodovega oznanjenja, rojstni dan "Angelovega češčenja", molitve, ki jo molimo vsak dan – in spet

Vse opisano in še veliko več je del našega vsakdana te dni, tako pri meni, kakor verjetno podobno tudi pri vsakem izmed vas, ki te vrstice berete. Z ničemer pa si ne moremo zanesljivo pomagati. Stvari, na katerih smo gradili in se nanje zanašali, na celi črti odpovedujejo. Razprava, tudi vrhunskega strokovnjaka, ki jo z zanimanjem prebiramo in zato porabimo zajeten čas, da bi našli rešitev, ne da odgovora. Milijarde denarja, ki v marsičem obvladujejo svet, ostajajo praznih rok.

Karantena, tako pogosta besedica v teh dneh, katere izvor malokdo pozna in prihaja iz številke štirideset, štiridesetdnevnega Jezusovega posta v puščavi, njegove karantene, pa dobiva nove in tudi prave razsežnosti. Toliko karanten še ni bilo po svetu, kot jih je te dni, ves svet je postal ena sama karantena. Nova nevarnost posplošitve? Kot smo naredili z vojno, lakoto ali katerokoli humanitarno katastrofo, lahko mimogrede naredimo tudi s karanteno in postane pač neki splošno veljavni pojem, ki je čista statistika in nič več. Vojn na splošno ni, lakote na splošno tudi ne, kot tudi ni katerekoli druge katastrofe kar tako, temveč toliko je vojn, toliko je lakot, toliko je katastrof ali katerihkoli preizkušenj, kot je posameznikov, ki jih doživljamo.

Bolečine v pojmihi ni, bolečina je v posamezniku. Tu vidimo, zakaj tako zlahka razpravljamo s pojmi in se stvari ne spremenijo. Če bi govorili skozi posameznike, bi lahko začeli upati, da bo šlo na bolje. V evangelijih ni zaslutiti, da bi Jezus govoril o stvareh na splošno, manipuliral s pojmi in tudi nobenega generalnega čudeža ne naredi. Množico sicer nasiti, a verjetno ne toliko zaradi tega, da bi ne pomrli zaradi lakote, to se skoraj zagotovo ne bi zgodilo, temveč da jim je pripravil praznik. Ozdravi sicer deset gobavih naenkrat, pa nikakor ne na splošno, saj še kako dobro opazi, da se jih devet ni prišlo zahvalit. Sicer pa se

*Mimo karantene ne gre. Če se vanjo
ne podamo sami, kot nas k temu
vsako leto znova vabi postni čas in
Jezusov odhod v puščavo, nam jo slej
ko prej pripravi življenje na tak ali
drugačen način.*

vedno ukvarja s posameznikom, ki v osebni stiku z Jezusom postane spet človek, ko so ga drugi imeli morda že za izvržek.

Vse bomo naredili, da bodo karantene, ki jih po navodilih moramo oblikovati, čim boljše. To je zagotovo del sodelovanja z našimi zmogljivostmi v boju z virusom. Bog ne daj, da bi te zmogljivosti omalovaževali, kakor tudi vseh medicinskih izsledkov ne smemo. Grešili bi, če bi ne sledili navodilom, tudi če kdaj niso dovolj jasna. Če smo mi zmedeni, kako naj ne bodo tisti, ki so se za vse izpostavili v odgovornosti in ob vsem še globlje čutijo svojo nemoč.

Velika škoda pa bi bila, če bi ne šli tudi v osebno karanteno, ki nam jo ponuja ta čas preizkušnje.

Puščava – karantena – človeka izčisti, Jezus se vanjo poda kot človek in se v njej spopade s samim seboj. Ta čas, takšno in to življenje, ki ga v teh dnevih živimo, ni le stvar epidemije. Mar nismo v podobnem velikokrat, le da se zamotimo, zdaj s tem zdaj z onim

in gre naprej. Včasih celo evforično, ko pozabimo na vse in veliko spregledamo. Naglica in površnost nas naredita plitve in malo zaznavamo. Bolečina se skriva, pretresljive radosti pa tudi ni več.

V tem je pa ta čas drugačen, nič več nas ne zamoti, nemir ostaja pa s čimerkoli se že ukvarjam in traja. Nekako strašljivo traja. Boleča se zareže v nas, kar zada rano, a tudi zdravi. Rahločutnost, ko zaznava bolečino, se prebujata in ta je odrešujoča. Mar ni naša temeljna potreba prav v zaznavanju drug drugega, kjer zaslutimo, da smo v očeh drugega nekdo, pa ne le objekt, temveč tudi oseba, ki ji drugi pusti biti? Jezusovo trpljenje je ljubezen zaznavanja mene, ki sem drugačen od njegove zamisli o meni, a ne odpisan, temveč ljubljen.

Išče me in to tako zavzeto, da mu ni ničesar škoda pri tem, tudi vsega na Kalvariji ne, pa ne tako na splošno, temveč osebno, v notranjem stiku z menoj, v moji karanteni.

Mimo karantene ne gre. Če se vanjo ne podamo sami, kot nas k temu vsako leto znova vabi postni čas in Jezusov odhod v puščavo, nam jo slej ko prej pripravi življenje na tak ali drugačen način. Soočiti se je treba s seboj, enkrat je treba na Kalvarijo in tam biti iz mesa in krvi, kot bi rekel pesnik. Samo tako je moč priti tudi do velikonočnega jutra. Naučiti se je treba čutiti, kajti odrešenje je nekaj tako velikega, da bi bilo nesmiselno, če bi ga ne zaznali do zadnjih globin našega čutenja. Tam pa je na delu ljubezen, katere definicija je zagotovo tudi ta, da je prijateljstvo, ki boli. To nam je povsem dosledno pokazal Jezus, ki je kot Bog in človek ena sama Ljubezen.

Skušajmo, če treba, izžeti to sporočilo iz vsega, kar doživljamo v teh dneh, da le ne bo zaman. Letošnja velika noč, pa kdaj že bo, zagotovo bo, nam je velika priložnost. Vam in sebi želim, da bi se tega vseskozi zavedali, pa naj bo še tako težko, če že treba, a nikakor zaman. Če moramo kdaj verjeti, moramo tokrat, da je veliki petek del našega življenja, ni pa smisel. To je edini verodostojni mir tega trenutnega nemira, ki so mu, kot virusu, šteti dnevi, morda tedni, Bog nas obvaruj meseci, pa četudi, šteti so mu. Končno besedo ima vedno Aleluja!

Ostati, ne zbežati

s. Emanuela Žerdin

Življenje se je v enem tednu spremenilo do neprepoznavnosti. Virus, ki ima ime, ki spominja na krono, je neviden, a deluje smrtonosno. Ko sem po medijih poslušala, kako so na Kitajskem uvedli karanteno za milijone ljudi, nisem verjela, da je to sploh mogoče. Danes pa – le nekaj tednov pozneje – imamo tudi pri nas enako situacijo. Vse je drugače, kot je bilo.

Vsi naši pogovori se vrtijo okrog virusa. Najbolj vidni dokaz novonastale situacije so zaprta vrata številnih ustanov, trgovin, cerkva ... Zdi se mi, da se tako nehote izgublja tudi vsa lepota dela človeških rok, pa naj so to mogočne stavbe ali umetniški oltarji ... Brez ljudi je vse mrtvo, tiho, prazno.

Ena najbolj pogosto slišanih besed te dni je DOM. Vsi že kot refren ponavljamo

OSTANITE DOMA! Nehote se postavi vprašanje – kakšne domove imamo, kakšne so naše družine in skupnosti, ko zdaj hočeš-nočeš moramo spet biti eni ob drugih zaprti med štiri zidove? Pogosto občudujem mlade in tudi manj mlade družine, kaj vse naredijo, da bi zgradili družinsko hišo, da bi lepo opremili stanovanje, da bi bilo vse po zadnjih modnih trendih. Tudi samostani se trudijo in gradijo svoje hiše na tak ali drugačen način. A

zdaj v tej situaciji se naenkrat zavemo, da to pravzaprav ni toliko važno. Da je pomembno kaj zgradimo v naših odnosih, saj materialne dobrine lahko čez noč izginejo, ostanejo pa tiste druge, nevidne, duhovne dobrine. Ta čas je neke vrste izpit za naše domove – kakšen je naš dom? Kaj je v njem na prvem mestu? Tako ukaz, prošnja in priporočilo OStanIMO

se vprašaš – kako zmorejo? Že prej nas je bilo premalo, kaj šele zdaj, ko imaš občutek, da ti za hrbtom stalno hodi ta nevidni koronavirus in čaka, da te zgrabi. Mnogo je mladih mamic, ki so otroke pustile nekje drugje in zdaj naprej delajo, delamo ... Ko so pred našo skupščino neko noč prižigali svečke, sem mislila, da jih prižigajo za podporo medicinskemu osebju,

Ponosna sem na vse naše duhovnike, ki so med prvimi ostali brez svojih vsakodnevnih dejavnosti in so začeli s tisoč in eno vzpodbudo, kako ostati povezan z verniki, kako trositi blagoslova ljudem in deželi ...

DOMA, dobi še drugo dimenzijo. Ostanimo doma ne samo zaradi koronavirusa, ampak tudi zato, da se spet povežemo, vzljubimo še bolj, zgradimo vezi in postanemo toplo gnezdo vsem članom – otrokom, zakoncem in starim.

Iz milijon slik o pandemiji na internetu so mi v spominu ostale tri slike – slika preprostega duhovnika, ki po praznih ulicah italijanskega mesta nosi presveti oltarski Zakrament in blagoslavlja ljudi in mesto. Vrata in okna se odpirajo, ljudje poklekajo, jokajo, se pokrižajo, saj gre skozi to zapuščeno mesto nekaj svetega, od vseh virusov močnejšega ... Ponosna sem na vse naše duhovnike, ki so med prvimi ostali brez svojih vsakodnevnih dejavnosti in so začeli s tisoč in eno vzpodbudo, kako ostati povezan z verniki, kako trositi blagoslova ljudem in deželi ... Cerkev je med prvimi odredila nujne ukrepe, kljub kritikam, tudi številnih vernikov. A v času epidemije je zmeraj bolje preveč kot premalo.

Druga slika je iz bolnišnice, kjer mlada medicinska sestra v zaščitni obleki spi na kupu dokumentacij. In se globoko poklanjam vsem medicinskim sestram, zdravnikom in ostalemu osebju, ki dela še naprej in včasih

a ne za proteste ... Kako lepo bi bilo, če bi svečke gorele v vzpodbudo vsem, ki morajo delati – od poštarjev, policajev, politikov, šoferjev in še mnogih drugih!

Tretja slika je mlada mamica, ki stiska na prsih svojega novorojenega otroka na ulici izpred porodnišnice v Zagrebu, ki ga je doletel še hudi potres. Mlada mamica tišči otroka k sebi in gleda proti nebu, kot bi prosila za blagoslov ... Ona ne bo dopustila, da bi ji potres ali virus uničila to nežno krhko bitje na njenih prsih, ki se je pravkar rodilo! Dvigam roke k vsem, ki se trudijo ohranjati življenje tudi sredi te zmešnjave in strahu! Življenje je toliko vredno in tako krhko! In – kaj nam bodo vse lepe ulice, stavbe, vse bogastvo sveta, ves denar in vsa nafta, če ne bo več ljudi!?

Ko končam svoj obisk, me s skrbjo pogleda in reče: Saj boste še prišli, ali ne? Nasmehnem se in ji pritrdim: Ja, še bom prišla, dokler bom le lahko!

Pa še tri moje slike iz vsakdanjega življenja. Prva je moja draga gospa, ki jo obiskujem in negujem že leto dni. Ko končam svoj obisk, me s skrbjo pogleda in reče: *"Saj boste še prišli, ali ne?"* Nasmehnem se in ji pritrdim: *"Ja, še bom prišla, dokler bom le lahko!"* Kako hitro v času pandemij pozabimo, da so bolniki iz normalnih časov še tu, da so še bolni, še potrebni naše pomoči, naših rok in srca?

Prizor ob stari vaški cerkvi, ki je te dni, tako kot vse druge, zaprta. V ponedeljek sem tam videla starega kmeta, ki je šel mimo, pokleknil na eno koleno, snel kapo z glave in se pokrižal ... In to še ni vse! Na travniku je mlada mamica peljala svoje tri otroke na sprehod in jim pokazala z roko na cerkev. Ne vem, kaj jim je rekla o kmetu, ki je tam klečal, ampak otroci so se obrnili proti cerkvi in z roko metali poljubčke – komu drugemu kot Njemu, ki tu živi in tu ostaja tudi ob zaprtih vratih, tudi ob praznih klopeh in nemi molitvi!

Na koncu še slika o magnoliji, ki cveti pred našim zdravstvenim domom. Tudi če je včeraj snežilo, je ona cvetela naprej. Vsakič, ko jo pogledam, mi je toplo pri srcu ... Narava se je že tolikokrat čudežno izvila iz vseh težkih situacij, da verjamem, da bo nam ljudem pomagala, da se tudi mi naučimo ne bežati, ampak ostati in zdržati.

Niso vsi tako pogumni, da bi si upali spoprijeti se s situacijo pandemije. Rajši prepustijo vse drugim in sami iz udobne razdalje nekje na soncu vse pokritizirajo in prežijo na vsako najmanjšo napako, da potem udarijo ne z biči, ampak s topovi na tiste, ki delajo in se trudijo. Govorim seveda o novi slovenski vladi. Ni to sveta vlada, sestavljena je iz ljudi, ki so delali in bodo še delali napake, ampak naj ji izrazim veliko spoštovanje zato, ker si je upala sestati se in delati in dela še naprej. Vsi, ki niso zbežali, ampak so se dali v boj z epidemijo in njenimi posledicami, zaslužijo vsaj malo spoštovanja, če že ne priznanja.

Verske skupnosti so bile tiste, ki so si to upale narediti v dobro vseh.

Prihaja velika noč. Takšne še ni bilo! Na to veliko noč bomo videli, ali je naša vera samo navada, ko javni mediji potrošijo tisoč strani za opis običajev in navad, a niti besede ne napišejo o samem bistvu največjega krščanskega praznika. Kako osupel in začuden je bil zdravstveni tehnik v Črni gori, ko sem mu pripovedovala Jezusovo zgodbo in na koncu dodala: *"In On zdaj živi!"* Prav to

Rajši prepustijo vse drugim in sami iz udobne razdalje nekje na soncu vse pokritizirajo in prežijo na vsako najmanjšo napako, da potem udarijo ne z biči, ampak s topovi na tiste, ki delajo in se trudijo.

ga je najgloblje pretreslo in se ga dotaknilo. On živi! Naš Odrešenik živi! Lahko so cerkve še tako trdno zaprte, lahko smo verniki tedne brez maš – On živi! Naše prazne roke pri molitvi, ko ne moremo prejeti obhajila, so izpit naše vere – ali verjameš, da On živi? Zaradi Njega ostajamo, ne zbežimo ... Ne od doma niti od svojega Boga. Kajti največje upanje je skrito prav v Njem.

Skozi okno vidim cvetoče polje trobentic na hribu pred cerkvijo svetega Jožefa v Celju. To cerkev so leta 1681 zgradili meščani, ker je sv. Jožef odvezel Celjanom kugo. Gledam in molim ... In upam ... Skupaj z vsemi vami ...

Kot pravi pesem iz Hvalnic:

"Tvoj pride dan, Gospod, tvoj dan – ko vse na novo zacvete,

naj veselimo se ga vsi – ker prenovljeni bomo v njem."

Osti jarej – ostani čil, mlad in zdrav

Irena Švab Kavčič

S svojim prispevkom ne bom povsem sledila rdeči niti te številke Zvona s hriba. Čeprav rada pozdravljam z "Osti jarej" in me s predstavitvijo vsebine tega pozdrava vežejo lepi spomini, bom priložnost uporabila za utemeljitev povabila k branju in razmišljanju ob nedavno izdani knjižici Cicely Saunders: "Čujte z menoj".

V aprilu 2019 je David Clark objavil zapis¹, v katerem je izrazil zadovoljstvo nad prejemom prošnje za prevod dela *Watch with Me* v slovenščino. V letošnjem februarju smo zahvaljujoč Celjski Mohorjevi, kot šesti narod na svetu, dobili prevod tega, po obsegu skromnega, a po vsebini izjemnega dela. Sama uvodna misel Clarkovega zapisa mi je bila sicer všeč, a bolj kot ta me je presenetil njegov zaključek. Bralce je povabil, da velikonočne praznike namenijo prebiranju te

knjižnice in odkrivanju bogatega sporočila, ki ga še vedno prinaša. Prav to je tudi moj namen, ki ga utemeljuje več razlogov.

V mesecu marcu pogosteje kot druge mesece govorimo o ženskah. Saundersova je bila izjemna ženska. Na Oxfordu se je šolala v času, ko je bilo med študenti le za ščepec študentk. Cenila je priložnost, da je lahko izstopila iz ležernega udobja življenja premožne družine in se izšolala

za medicinsko sestro. To sicer ni bila njena prva izbira. Že pri tej spremembi je sledila cilju, da pomaga pomoči potrebnim. Vsako oviro na poti do tega cilja je spretno premagala. Tako je zaradi bolečin v hrbtu postala socialna delavka. Ko je ugotovila, da s tem poklicem cilja ne bo dosegla v celoti, je pri triintridesetih letih vpisala medicino. Zaradi tako širokega znanja je lahko osnovala koncept obravnave bolečine, ki omogoča celotno oskrbo bolnika in njegovih bližnjih. Takšen koncept vključuje skrb za oskrbovalce in nenehno preverjanje z raziskavami. Vse to je povezala v ustanovi, ki jo je na predlog ene izmed svojih pacientk poimenovala po sv. Krištofu. Njena pot je bila nagrajena z več častnimi doktorati, zadnjega, štiriindvajsetega, je prejela tik pred smrtjo. A vsega tega ne bi zmogla, če bi bil njen značaj bolj popustljiv. O tem nam je v Celju na nedavni konferenci "Izzivi in priložnosti dolgotrajne oskrbe v Sloveniji" govoril Andrew Goodhead. Sedanji chaplain v hospicu sv. Krištofa je dejal, da čeprav je Saundersovo poznal le nekaj let, je spoznal, da je za uveljavitev njene volje zadoščal zgolj pogled.

Nadaljnji razlog za prebiranje knjižice vidim v tem, da nam daje priložnost spremljanja avtoričine duhovne rasti. Bila je iskalka. Prebiral je ogromno. Poezijo, mnoga dela s teološkega in filozofskega področja. Osebnost se je srečala in si dopisovala s Kübler Rossovo, Mountom, Franklom. Poslušala je C. S. Lewisa, brala Tolkeina, Chardena ... Franklovo logoterapijo je izbrala za filozofijo modernega hospica, ko ne postavlja več vprašanj "zakaj", ampak odgovarja s "kako". Vzpodbude za takšno delo so zbrane v njeni drugi, prav tako izjemni knjižici "Beyond the Horizon".

Navdihovalo in pomirjalo jo je prebiranje Sv. pisma, psalmov. David Tasma, prvi izmed treh Poljakov, ki so njeno življenje močno zaznamovali, jo je ob izpovedi psalma po spominu naučil, kako je v oskrbi bolnikov pomemben naš notranji svet. Saundersova je, čeprav rojena v družini, ki ni bila verna, verjela, da jo je Bog trepljal po rami, ko je to potrebovala. Za knjižico je izbrala naslov "Čujte z menoj", ki povzema dogajanje v vrtu Getsemani. Morda je to glavni razlog, da vabim k prebiranju

knjižice. Brati bi jo morali že v postu. Verjetno je največje sporočilo prav tu. Kot zapiše Saundersova, Jezus učencev ni prosil, naj razumejo, naj si zapomnijo, ampak jih je povabil, naj bodo z njim. Razloži, da smo ljudje, kakršni že smo, skupnost, ki drug drugemu zagotavljamo občutek varnosti. Človek lahko odgovori na trpljenje zgolj tako, da je tu, čuječ, sprejemajoč svojo šibkost, močen v nemoči. Bog se nam namreč bolj kot v besedah razkriva po sočloveku.

Tu se skriva tudi odgovor na letošnje razmere, v katerih smo se pripravljali in sedaj praznujemo Veliko noč. Ne moremo spremeniti razmer, lahko pa spremenimo svoj odnos do njih. Najtežje je čakati v negotovosti, nepredvidljivosti, še tako zahtevna akcija nam je lažje sprejemljiva. Biti neaktiven, čakati, zgolj biti, pa je dejanska "moč v nemoči". Ne vem, kakšne bodo razmere, ko bodo te vrstice objavljene. Že sedaj je hudo. A, če je Saundersova ob srečevanju z ranjenimi vojaki odkrivala svoj življenjski cilj, svoj smisel in je iz tega nastalo moderno gibanje hospic, po tem se morda sedaj, nekje, rojeva nekaj lepega za prihodnost človeštva. Ne le tam, zunaj, tudi pri vsakem od nas. Začne se pri meni. Naj se pridružim povabilu Davida Clarka. Vabljeni k prebiranju in razmišljanju ob knjižici "Čujte z menoj", ki s slovenskim prevodom prinaša tudi pomenljivo naslovnico. Kolikor mi je znano, Celjska Mohorjeva deluje tudi preko spleta. Za tiste, ki raje berete preko ekranov, Clark pušča odprt dostop do knjižice preko spleta². Obljublja, da bomo za prebiranje bogato poplačani. In tudi v tem se globoko strinjam.

Literatura:

1. <http://endoflifestudies.academicblogs.co.uk/watch-with-me-continuing-significance>
2. <http://endoflifestudies.academicblogs.co.uk/wp-content/uploads/sites/22/2014/04/Watch-with-Me-full-text-2005.pdf>

Moč in nemoč medicine

Metka Klevišar

V teh dneh, ko se vse suče okrog koronavirusa, veliko razmišljam tudi o moči in nemoči medicine. Ko sem pred dobrimi petdesetimi leti študirala medicino, sem zelo verjela vanjo. Tudi danes jo zelo cenim in sem prepričana, da jo zelo potrebujemo. V teh petdesetih letih je neverjetno napredovala, tako da skoraj ne morem verjeti. Zmore stvari, ki so se nam študentom in tudi še veliko let pozneje zdele nedosegljive. Zmore celo stvari, ki se z etičnega vidika zdijo nesprejemljive. Vedno bolj se zdi, da medicina zmore vse ali skoraj vse. Mnogi so o tem tudi prepričani in to od medicine tudi pričakujejo.

Če pa kot zdravnik vse to spremljaš, veš, da je kljub temu, da neverjetno veliko zmore, še vedno veliko bolezni, ki se jih ne da pozdraviti in je treba z njimi živeti. Ni vedno lahko, ampak ne gre drugače. Medicina lahko včasih nekatere težave omili, odstraniti pa jih ne more. Tu vidimo, da je vloga medicine precej manjša, kot mnogi od nje pričakujejo. Če hoče bolnik kvalitetno živeti, potrebuje še kaj drugega, ne samo medicino.

Zdaj, ob pandemiji koronavirusa, pa se srečujemo z nečim čisto novim. V zgodovini se je kaj takega gotovo že dogajalo, ampak to je že daleč nazaj in medicina takrat še ni bila tako razvita. Pojavi se virus, čisto, čisto majčken, ob katerem ta visoko razvita medicina povsem nemočna obtiči. Nima zdravila zanj, nima cepiva in ničesar drugega. Edina stvar, ki pomaga, je dovolj velika razdalja med ljudmi, tako da se virus ne more prenašati s človeka na človeka. Za to pravzaprav niti ne potrebuješ kakšnega posebnega medicinskega znanja. In nič drugega nam ne preostane, kot da se osamimo in smo čim dlje drug od drugega.

Ponekod terja virus tudi veliko smrtnih žrtev. Večinoma umirajo stari, pa tudi nekaj mlajših, ki imajo prisotnih še kar nekaj drugih diagnoz, tako da človek nikoli ne ve, kaj je bil glavni vzrok smrti. Ampak živimo v času, ko se življenjska doba daljša in ne moremo sprejeti, da bi ljudje umirali, tako kot nekoč. To bi bil izredno velik neuspeh medicine.

Ob vsem tem razmišljam veliko o medicini, o tem, kaj je njena največja naloga, o tem, kaj lahko od nje pričakujemo. Čeprav tako zelo napreduje, od nje verjetno ne moremo pričakovati nečesa nemogočega. Pričakujemo pa lahko to, kar je že od vsega začetka bila naloga medicine in kar človek od nje pričakuje, tudi če v svojem prizadevanju za ohranitev življenja ne uspe vedno. Glavno bistvo medicine je kurativa, po slovensko zdravljenje. Beseda prihaja iz latinščine. Beseda "cura" pomeni skrb. Bistvo medicine je torej, da skrbi za človeka, ko je živ, ko je bolan in ko umira. Če bolnik začuti, da nekdo skrbi zanj, se že ob tem lahko počuti veliko bolje. Morda smo na ta to temeljno poslanstvo medicine, na skrb, v zadnjem času malo pozabili. Priznam, da ne vsi zdravniki, nekateri pa gotovo. Skrbi pa lahko samo človek, skrbeti ne more aparat. Seveda je v medicini dragoceno tudi vse ostalo, toda brez skrbi ne gre.

Pa še nečesa se ob tej svetovni pandemiji morda bolj zavemo. Človek lahko še toliko zna in toliko zmore, ampak še zdaleč ni vse odvisno od njega. Življenje je nekaj tako velikega in dragocenega, da nikoli ne more biti samo človek tisti, ki upravlja z njim. Morda nam ob vsej nesreči postaja bolj jasno, da je končno Bog tisti, ki nam življenje daje in čuva in ga nazadnje sprejme v svoje naročje. Medicina mu je lahko samo v pomoč. Kot takšno jo moramo razumeti in ceniti.

Naših skupnih trenutkov ne bi zamenjala za nič na svetu

Pogovarjal se je Jure Levart

Tokrat smo potrkali na vrata družine Patru iz Tepanja. Našo sestro Simono smo "zmotili" na porodniškem dopustu. Skupaj z možem Tomažem in Klaro ter Matijo so nam z veseljem odprli vrata svoje družine, za kar smo jih zelo hvaležni.

Torej Simona in Tomaž se nam lahko na začetku nekoliko predstavita. Kako sta se spoznala, kaj počneta, kje so se vajine poti združile ...

Sva Simona in Tomaž Patru. Par sva že devetnajst let, poročena pa šesto leto. Spoznala sva se v Tepanju pred gasilskim domom. Tomaž prihaja iz Slovenskih Konjic in je zaposlen kot računalničar v Mariboru, jaz sem iz Tepanja, delam v domu

kot medicinska sestra na Jožefovem hribu. In ko sva se odločala, kje bi se ustalila je bilo jasno, da bo to potrebno narediti "na pol poti", torej v Tepanju (smeh). Dolga leta sva čakala in dočkala Klaro, ki bo aprila dopolnila tri leta. Ko se je rodila, smo se preselili v svojo hišo, ki sva jo gradila kar nekaj časa. In prav blažena sva bila, ko sva izvedela, da se nam bo v naš dom pridružil še en družinski član. Matija bo konec maja dopolnil eno leto.

Pravita, da sta otroka za vaju pravi blagoslov. A osnova sožitja je vendarle vajin odnos. Kaj vama osebno pomeni, da ste družina?

Družina nama pomeni največ in ji dajeva prednost pred drugimi obveznostmi. Skupni družinski trenutki so nama zelo dragoceni, zato si vsak dan vzamemo čas, da smo skupaj, čeprav se čez teden včasih zgodi, da je to samo skupna večerja. Naših skupnih trenutkov smeha, igrivosti, pogovorov, objemov, preprirov ne bi zamenjala za nič na svetu. Sedaj, ko sta otroka majhna, jima poskušava z našim načinom življenja pokazati, kako pomembni so skupni trenutki in odnos med nami in da si moramo vzeti čas drug za drugega in biti drug drugemu v pomoč in oporo.

Kako preživljate skupne trenutke?

Naši skupni trenutki so čez teden pozno popoldan, ko se Tomaž vrne iz službe. Takrat je naš skupen čas za krajšo igro, pogovor, prebiranje knjig, igranje z žogo, petje, risanje, igranje na pesku, sestavljanje sestavljanek ... Potem imamo vedno skupaj večerjo, da smo vsaj enkrat na dan skupaj za mizo. Nato pa priprave na počitek. Zato smo prav veseli vsakega vikenda, ko smo vsi skupaj doma. Takrat radi gremo komu na obisk, na kakšen daljši sprehod ali izlet. Naš skupen čas pa je dostikrat tudi delo doma. Klara nam že lepo pomaga in se želi lotiti vsakega opravila. Zelo rada dela na vrtu in ko pečemo jabolčni zavitek, mora biti vedno zraven, da pomaga. To delo potem poteka počasi, ampak sva vesela, da je tako. Matija pa za enkrat samo pridno opazuje in se uči.

Kaj se vama zdi v odnosu mož-žena še posebej pomembno?

Meniva, da je odnos med možem in ženo temelj družine. Pomembno je, da si med seboj zaupava, da sva spoštljiva drug do drugega, da se slišiva in da si znava najti čas zase oziroma drug za drugega. Večkrat je to "misija nemogoče" ob dveh majhnih otrocih, vendar se trudiva vsak dan posebej. Ker sva si karakterno zelo različna, so neskladja včasih velika, ampak pomembno je, da se jih trudiva razrešiti in najti skupno rešitev.

Kaj je tisto ključno, kar lahko otroku daje oče in kaj mama?

Meniva, da je vloga obeh zelo pomembna. Obe vlogi se med seboj dopolnjujeta, vendar med seboj nista zamenljivi. Otrok se mora počutiti varnega, ljubljenega, sprejetega, ob tem ga je pa potrebno tudi vzgajati in naučiti discipline. Vsak od naju pa ima ob tem edinstveno in ključno vlogo. Kot mama dajem otroku ljubezen, nežnost, skrbnost in ga učim samostojnosti. Kot

oče dajem otroku varnost, trdnost in ga učim odločnosti. Ob tem se trudiva, da sva jima oba dober zgled.

Otroci nas s svojo neposrednostjo in zvedavostjo velikokrat nasmejijo. Lahko opišeta kakšen dogodek.

Klara je zelo zgovorna in glasna deklica. Vsak dan pove ali naredi kaj takšnega, da te nasmeji. Zna pa tudi že zorganizirati delo. Danes zjutraj, ko smo se pogovarjali, kaj bomo kuhali za kosilo, je rekla: "Klara se je tako odločila - mami bo skuhala juho, ati bo pomil posodo, jaz bom pa pripravila krožnike. Matija, ti pa me poslušaj zdaj. Če boš razsipel kocke, bom pa jaz res huda. Slišiš, Matija?"

Ko smo sedeli za mizo in sva se pogovarjala, nama je med pogovorom rekla: "Ati, mami, vidva pa se razumeta."

Na sprehodu si večkrat s kom izmenjamo par besed. Klara vedno vsakemu ponosno pove, da je v vozičku njen Matija, naš "mali pubec", ki ima že dva zobka.

Smo pred praznikom velike noči. Kako praznujete praznike?

Velika noč je praznik upanja, veselja in življenja. Mi ta veliki praznik praznujemo skupaj. Na cvetno nedeljo izdelamo butaro, ki jo nesemo k blagoslovu, nato jo "zasadimo" na vrt v zemljo. Otrokoma razlagamo pomen velike noči. Ker je Klara zelo radovedna veliko sprašuje, Matija še za enkrat samo posluša. Pospravimo po hiši, vedno kaj spečemo, barvamo pirhe, pripravljamo žegen, gremo k sveti maši, hišo žegnamo z gobo in smo v družbi ljudi, ki jih imamo radi.

ČLOVEKOVA HOJA ZA SMISLOM

Razmislek o logoterapiji in človekovi izkušnji vsakdanjosti

Mag. Martin Lisec

Anton Trstenjak je leta 1968 pri Mohorjevi družbi v Celju objavil knjigo s pomenljivim naslovom *Hoja za človekom*, v kateri razmišlja o človeku kot zavestnem, samozavestnem in vestnem osebnem bitju. Proti koncu knjige je zapisal tudi tole misel: "Hodimo za človekom, ne pred njim. S svojim spoznanjem človeka smo zadaj za njegovo resnično podobo in veličino."

Če bi nadaljevali Trstenjakovo misel, bi se lahko vprašali: Če hodijo antropologi, zgodovinarji, filozofi, psihologi in drugi za človekom, za kom hodi potem človek? V duhu eksistencialne filozofije, predvsem logoterapije, lahko zatrdimo, da je človek bitje, ki hodi za smislom. V vsakem trenutku išče in se v moči svobode, ki mu je dana, odloča in izbira tisto, kar prepozna kot "smisel trenutka".

Moč Franklovega življenjskega pričevanja

Viktor Frankl, utemeljitelj logoterapije, je ne le velik teoretični raziskovalec smisla človekove

eksistence, ampak tudi pričevalec, ki je s svojo osebno življenjsko izkušnjo dokazal, da je mogoče osmisлити tudi težke, nelogične in nerazumljive okoliščine življenja. Že kot študent – rojen je bil 26. marca 1905 na Dunaju – je nase opozoril intelektualno smetano medvojnega Dunaja. Frankl je kot zdravnik psihiater naredil bliskovito kariero, kot bi temu danes rekli: pri štiriintridesetih je postal direktor oddelka za nevrologijo na kliniki Rothschildspital na Dunaju. Tudi osebno življenje je imel urejeno, leta 1941, ko je že divjala druga svetovna vojna, se je poročil s Tilly Grosser.

Če pogledamo njegovo življenje s tega zornega kota, torej z vidika kakovosti sprejemanja odločitev in uresničevanja zastavljenih ciljev, vidimo, da je vse, kar je bilo odvisno od njega in kar je bilo v njegovi moči, opravil z odliko. Izkoristil in pomnožil je talente, ki so mu bili podarjeni, in predano živel svoje osebno življenje.

Potem se je zgodilo nekaj, na kar ni imel nobenega vpliva in ni bilo v ničemer odvisno od njega, a je bistveno zaznamovalo njegovo življenje: začela se je druga svetovna vojna in on je bil Jud. V septembru leta 1942 je bil kot mnogo drugih deportiran v koncentracijsko taborišče, in v različnih taboriščih je preživel skoraj štiri leta. Izkušnjo taborišča je opisal v knjigi *Kljub vsemu rečem življenju DA*. Svobodo je dočakal 27. aprila 1945. Prav v koncentracijskih taboriščih, v krajih groze in skrajnega razčlovečenja, se mu je preko njegovega doživljanja in lastne izkušnje trpljenja potrdilo njegovo že pred vojno domišljeno prepričanje, namreč: da je človek sposoben preživeti še tako – objektivno gledano – nesmiselne življenjske situacije, če v njih odkrije neki svoj smisel. Ali, kot pravi Franklova učenka Elisabeth Lukas: "Tudi tvoje trpljenje ima lahko smisel!" Le odkriti ga je potrebno.

Po Franklovem prepričanju je temeljna človekova motivacijska sila njegova volja do smisla, ki je izvorno človeška značilnost, prirojena vsakemu človeku. Volja do smisla se izraža kot želja, da bi imel človek svoje življenje za smiselno. Če človek ne najde smisla, se znajde – kot to poimenuje Frankl – v bivanjski praznini (eksistencialni vakuum), v situaciji, v kateri je vse brez smisla; v situaciji torej, v kateri posameznik – kljub vsem zunanjim dobrinam, ki jih (mogoče) ima na razpolago, objektivnim možnostim in osebnim sposobnostim in talentom – ne najde moči za naslednji korak, ker ne vidi smisla. Če bivanjska praznina (odsotnost smisla) traja dlje časa, lahko vodi v različne oblike odklonilnega, uničujočega in samouničujočega vedenja.

Na podlagi teh svojih spoznanj in lastne življenjske izkušnje je Frankl ustanovil tretjo dunajsko

šolo psihoterapije, logoterapijo. Logoterapija – sam izraz logoterapija pomeni zdravljenje z odkrivanjem smisla življenja – temelji na treh osnovnih načelih: človek je svobodno bitje, sposobno, da izbira in se odgovorno odloča; osnovno človekovo prizadevanje je volja do smisla; človek išče smisel življenja ves čas in njegovega izpolnjevanja se lahko svobodno loti v vsakem trenutku.

Potem se je zgodilo nekaj, na kar ni imel nobenega vpliva in ni bilo v ničemer odvisno od njega, a je bistveno zaznamovalo njegovo življenje: začela se je druga svetovna vojna in on je bil Jud.

Odkrivanje smisla sredi vsakdanjosti

Iz kratkega orisa Franklovega življenja lahko razberemo, da se ljudje srečujemo z različnimi križpotji življenja zaradi dveh vzrokov. Stiske lahko doživljamo zato, ker smo v preteklosti sprejeli odločitve, (navadno v dobri veri, da so pravilne), ki so se pozneje izkazale kot napačne. V tem primeru je kriza, v kateri se znajde posameznik, posledica pretekle napačne odločitve. Za svoje (napačne) odločitve, ki imajo vedno neke posledice, nosimo ljudje osebno odgovornost. Toda pogosto se zgodi, da nas prizadenejo dogodki, na katere nimamo nobenega vpliva: doletijo nas nesreče, bolezni, izgube. Čeprav za te dogodke nismo osebno odgovorni, nas lahko kljub temu močno prizadenejo, ker navadno postavijo na glavo ritem življenja, kot smo ga vajeni. V obdobjih trpljenja, stisk in bolečine se v človeku vedno odpre temeljno vprašanje smisla. Vprašanja se porajajo spontano: Zakaj jaz? Zakaj se je to zgodilo meni? Kako naj živim s to izgubo, bolečino, porazom? Kje naj najdem moč, da se spopadem s tem težkim položajem? Se je sploh še smiselno za karkoli truditi? Kakšen smisel ima moje življenje po tej boleči izkušnji oz. razočaranju?

Z vprašanji smisla so prepletena vsa področja našega življenja, od osebnega do poklicnega življenja. Pred nas so v vsakem trenutku postavljene različne možnosti, a vedno izberemo le tisto, ki se nam v danem trenutku življenja zdi smiselna. Smisel torej ni nekaj, kar najdemo ali odkrijemo enkrat za vselej, ali nekaj, kar nam je vnaprej dano: v moči svoje svobode in možnosti odločanja smo ljudje večni iskalci, večni romarji za svojim smislom.

***Ali je za otroka dobro, da pride
na obisk k mami in se sreča z vso
težo tistega okolja – z rešetkami
na oknih, z detektorjem, s
pravosodnimi policisti?***

Zato je tudi logoterapija uporabna na različnih področjih našega življenja. Predstaviti želim eno področje, na katerem preko Inštituta Stopinje udejanjam – poleg izvajanja individualnih in partnerskih psihoterapij in raznih predavanj – načela Franklove logoterapije.

Že nekaj let sodelujem z Zavodom za prestajanje kazni zapora Ig. Poleg individualne psihoterapije z obsojenkami vodim razne pogovorne skupine, organiziram kakšne kulturne dogodke in podobno. Zapor na Igu je edini ženski zapor v Sloveniji. Vsaka obsojenka, ki prestopi prag zapora, se v hipu sreča z dvema vprašanjema: Kako naj fizično in psihično preživim obdobje teh mesecev, let za rešetkami? In: Kako naj to obdobje prestajanja kazni zapora umestim v lok svojega celotnega življenja? Pod temi bolečimi vprašanji, v katerih se navadno skrivajo strah, nemoč, nemalokrat celo obup, čutimo brbotanje vprašanja smisla: Ali ni to stran vržen čas? Kako naj osmislim dneve in mesece, ki jih bom preživela tu notri? Kakšen smisel ima ta izkušnja v mojem življenju, čemu služi? Kako bodo osmislili moj zapor moji domači? Kako naj oni ravnaajo s svojimi občutki strahu, neredko tudi z občutki sramu in ponižanja?

Okolje zapora je zelo primerno za logoterapevtsko delovanje. Osebe, s katerimi se srečujem pri svojem delu, so po eni strani res ranjene, a po drugi tudi neizmerno močne in odločne. Posebej ranljiva skupina znotraj zaporniških zidov so mame, ki imajo doma majhne ali odraščajoče otroke. Po fizični ločitvi mater in otrok se zastavlja vprašanje, kako v času prestajanja kazni zapora ohranjati stik med mamo in otrokom. Ob tem se zastavlja cela vrsta težkih praktičnih ter še več vzgojnih in etičnih vprašanj: Ali je za otroka dobro, da pride na obisk k mami in se sreča z vso težo tistega okolja – z rešetkami na oknih, z detektorjem, s pravosodnimi policisti? So primeri, ko se možje ali partnerji skupaj z ženami odločijo, da otrok ne bodo vozili na obisk v zapor, kar pomeni, da kakšna mama tudi več let ne vidi svojih otrok. Kaj reči otroku, kje je njegova mama? V bolnišnici? Nekaterim se zdi ta odgovor priročen, toda kako bo vplivalo na otroka, ki bo nekega dne spoznal resnico – kajti tega zaporniškega obdobja življenja mame in družine se ne da kar preprosto izbrisati in otrok bo nekega dne zagotovo izvedel, kje je bila mama. Kako taka laž vpliva na otrokovo prazaupanje, na njegov odnos do staršev, do življenja nasploh? Kaj ostane takemu otroku kot oporna točka varnosti, ko spozna, da so mu starši prikrivali ali lagali o tako pomembni stvari, zaradi katere je tudi sam zelo trpel? Je primerno povedati otroku, da je mama v zaporu? V zapor gredo vendar samo hudobni in slabi ljudje, noben otrok pa se ne more in ne želi sprijazniti z dejstvom, da *njegova* mama ni dobra.

Prav za mame, ki prestajajo kazni zapora, in za njihove otroke izvaja Inštitut Stopinje poseben program, ki je namenjen druženju in kakovostnemu preživljanju skupnega časa. Za tri ure imajo mame in otroci priložnost, da ob petju, ustvarjanju in pogovoru "pozabijo" na tegobe in stiske vsakdanjega življenja in doživijo drug drugega v pristnem in iskrenem odnosu. Med enim od takih srečanj je ena od varnostnic, ki je bila navzoča, izjavila: "Poglej te mame in otroke, kako so razigrani, kako so si predani; prepričana sem, da v tem trenutku nihče od njih niti ne

pomisli, da so v zaporu." Mama majhne deklice, ki je bila z njo na srečanju, je povedala: "Tako lepo mi je bilo, da sem bila po osmih mesecih končno v stiku s svojo hčerko."

Ženske, ki prestajajo kazen zapora, ne morejo spremeniti okolja, v katerem so. Tudi njihovi otroci, ki pridejo na obisk, tega ne morejo spremeniti. Toda tudi znotraj tistega okolja je mogoče doživeti številne lepe in smiselne trenutke. Naša sobotna srečanja jim želijo pomagati prav pri tem. Še več: za vse obsojenke, ki imajo izkušnjo teh srečanj, bo imelo obdobje, ki ga bodo preživele za zidovi zapora, drugačen priokus.

Pota odkrivanja smisla

Frankl pravi, da je mogoče smisel odkrivati na več različnih načinov. Prva pot je odkrivanje smisla preko ustvarjalnega dela in ustvarjalnega delovanja v najširšem pomenu besede. Ko vložimo v določeno stvar neki napor, ko nam nekaj uspe, nas to napolni z zadovoljstvom in nas hkrati motivira za nadaljnje delovanje. Delo prinaša smiselne sadove za nas in za naše bližnje.

Smisel odkrivamo s pozitivnimi doživetji in srečanji z ljudmi.

Neka gospa iz zapora mi je pripovedovala, kako jo je v nekem trenutku preplavila sreča, ko je skozi rešetke celice opazovala sončni zahod. Spomnila se je sončnih zahodov, ki jih je pred davnimi leti doživljala z otroki in možem na morju. V tistem trenutku je začutila ne le veselje do življenja, ampak tudi to, da je življenje lepo kljub okolju, v katerem se je znašla.

Smisel odkrivamo v drži darovanja, ko zaživimo za kaj ali za koga. Pogosto ljudje ne zmoremo uresničiti svojih mladostnih sanj in želja, toda to še ne pomeni, da smo zaradi tega obsojeni na nesrečno življenje. Žena, ki ne more imeti otrok, lahko nenehno objokuje svojo nesrečo, išče krivce in razloge zanjo. A ima tudi drugo možnost: svojemu življenju lahko da globlji smisel, če sprejme odločitev, za koga bo živela, čemu bo posvetila svoje moči.

In nenazadnje, ena od pomembnih poti odkrivanja smisla življenja je vzpostavitev odnosa do trpljenja, posebej do tistega, ki je neizogibno. Danosti, s katerimi je zaznamovano naše življenje,

ne moremo izbirati, lahko pa zavzamemo do njih drugačno stališče. "Človekovega ravnanja ne narekujejo razmere, na katere naleti, temveč odločitve, ki jih sam sprejme," zapiše Frankl.

Pomembno sporočilo Franklove logoterapije je, da za nikogar izmed nas pot ni nikoli zaprta. Dokler smo živi, lahko uresničujemo svoj smisel. Ne glede na to, kaj se nam je zgodilo, kakšne negativne izkušnje so zaznamovale naše otroštvo in našo preteklost, kakšne napake smo naredili, kakšno trpljenje smo povzročili, vedno velja: Kljub vsemu lahko rečemo življenju da! Mnogo ljudi pripoveduje, da so imeli težko izkušnjo otroštva, mladosti, da je bilo v družini nasilje, alkohol, da so bili starši ločeni, da so zrasli v neurejenih razmerah. Svoj neuspeh in svojo življenjsko nemoč opravičujejo, češ: "Glede na vse, kar se mi je dogajalo, ne morem biti drugačen, boljši, bolj zadovoljen s seboj in svojim življenjem." Odgovor logoterapije je preprost: "Drži, vse to se ti je dogajalo. Tega ni moč zanikati niti spremeniti. Toda ti si svobodno bitje, v tem trenutku se lahko odločiš, kaj boš storil. Lahko se vse življenje smiliš samemu sebi in kriviš druge za svoj neuspeh ali za svoje slabo počutje, lahko pa se odločiš, da boš kljub temu poiskal v sebi svojo pot in izpolnil svojo življenjsko nalogo, ki je ne more opraviti nihče drug razen tebe."

Za konec bi lahko rekli dvoje. Prvič, Franklova vizija iskanja smisla je praktična in pragmatična. Človek mora biti aktiven v odnosu do svojega življenja, če želi v slehernem trenutku sedanjosti hoditi za svojim smislom. Biti mora v stiku s seboj, zlasti s svojo vestjo in z duhovno razsežnostjo svoje biti, v kateri temelji njegova sposobnost svobodnega odločanja in odkrivanja življenjskega smisla.

Drugič, Franklova trditev, da življenje dobesedno do zadnjega trenutka, vse do našega zadnjega diha, ne neha imeti smisla", nas napolnjuje z življenjskim optimizmom in veseljem do življenja. Dokler smo živi, imamo priložnost spreminjati svoje življenje na boljše. Tudi če v

življenju ni vse tako, kot smo si predstavljali ali kot bi si želeli. Drži namreč tudi ta Franklova beseda: "Kolikokrat nam šele ruševine omogočijo prost pogled na nebesa."

Mag. Martin Lisec, logoterapevt in mediator, je ustanovitelj Inštituta Stopinje (www.stopinje.si).

Literatura

- Frankl, Viktor E. (1983). *Psiholog v taborišču smrti*. Celje: Mohorjeva družba.
- Frankl, Viktor E. (1992, 1993, 2013). *Kljub vsemu rečem življenju DA*. Mohorjeva.
- Frankl, Viktor E. (1994, 2014). *Volja do smisla*. Celje: Mohorjeva družba.
- Frankl, Viktor E. (1994a, 2015). *Zdravnik in duša*. Celje: Mohorjeva družba.
- Frankl, Viktor E. (2005). *Človek pred vprašanjem o smislu*. Ljubljana: Pasadena.
- Frankl, Viktor E. (2010). *Biti človek pomeni najti smisel*. Ljubljana: Novi svet.
- Lukas, Elisabeth (1994). *Smiselnice*. Celje: Mohorjeva družba.
- Lukas, Elisabeth (2001). *Tudi tvoje trpljenje ima smisel*. Celje: Mohorjeva družba.
- Lukas, Elisabeth (2002). *Vse se uglesi in izpolni. Vprašanja o smislu, ki si jih zastavljamo na starost*. Celje: Mohorjeva družba.
- Lukas, Elisabeth (2013). *Priveži svoj voz na kakšno zvezdo*. Ljubljana: Novi svet.
- Trstenjak, Anton (1956, 1984). *Hoja za človekom*. Celje: Mohorjeva družba.

"Potica je bila le za obiske"

Sara Črepinšek

Praznovanje velike noči, obredi, povezani z njo in mnogi običaji ob tem, imajo posebno mesto v življenju vsakega izmed nas. Kaj jim pomeni praznik, kako se ga spominjajo, so nam zaupali naši stanovalci.

Franc Ivšek

Kot otroci smo veliko noč praznovali v družini, vendar so to že zelo daljni spomini. Spomnim se, da je bil to res velik praznik. Veliko slavlje.

Milica Šopar

Vse je bilo posvečeno prazniku. Živela sem v zelo urejeni družini, kjer je bila velika noč poseben praznik. To se je videlo ne samo na zunaj, temveč tudi v kulinariki. V času vojne je sicer bilo vse bolj skromno, ko pa so se razmere spremenile, je bilo še lepše. Vedno smo praznovali vsi v družini. Velika noč mi pomeni prebujenje. Vzgojeni smo bili tako od pradedov in prababic naprej. Imam samo prekrasne spomine. Ko smo h kapeli prišli na žegen, je prišel celo naš katehet in je bilo zelo lepo. In tako smo vzgajali tudi vse naše zanamce. Zelo dobro se razumemo in ve se, da nas vodi On. Lahko smo samo hvaležni Božji otroci.

Zinka Petan

Najprej smo za cvetno nedeljo nesli butare s trakci iz krep papirja. Mogoče je bila kje kakšna pomaranča, sicer pa ne. Za veliki petek so bili obredi, v soboto smo nesli k žegnu, moški pa so streljali z možnarji, kasneje s karbidom. Streljali s možnarji in kasneje s karbidom. Najlepše od vsega je bila pa potica z orehi in rozinami ter pirhi. Jedli smo potico, šunko in hren skupaj. To je bil čisti luksuz.

Ana Marija Petelinšek

Na veliki petek mi je mama dala skodelico z žegnano vodo in pušpan, da sem šla vse njive požegnati. Mama je iz moke naredila črn kruh in šarkelj ter ga okrasila z asparagusovimi vejicami in rožicami iz krep papirja. Do štirinajstega leta sem s svitkom in jerbasom na glavi nosila jedi k žegnu. Še sedaj ravno hodim!

Janez Petelinšek

Bilo nas je deset otrok, ampak smo se lepo imeli. Mama je vedno poskrbela za to. Tudi pri nas smo naredili šarkelj. Bilo je skromno, a lepo. Vse je bilo bolj spoštljivo. Naredili smo tudi take male križe, ki sem jih potem raznosil po vseh njivah. Raznašali smo kadilno gobo in streljali z možnarji.

Marija Korošec

Imeli smo strogi post, kar je veljalo tudi na veliko soboto popoldne, ko smo imeli obrušeno juho. To je bila voda, v kateri se je kuhala prekajena svinjina, zraven smo pa umešali jajčka. Zraven pa solato. Potico smo pekli in nesli k žegnu. V nedeljo smo šli najprej k maši, potem pa smo imeli zajtrk. Iskali smo pirhe, vsak je moral svojega poiskati.

Tone Korošec

Jaz sem bil doma v Zagradu in smo v soboto nesli k žegnu k Sv. Jožefu. Včasih smo pa nesli h kapeli na Zvodno. Fantje smo nosili kadilne gobe in zaslužili kakšen dinar. Pa z možnarji smo streljali. Temu smo rekli štuk. Je bil tak majhen, luštkan, ampak usekalo je pa tako, da ...

Franc Kastelic

Mi smo drugače živeli kot sedaj. Na veliko noč smo se pripravljali cel post. Začeli smo s pustom, ko smo se sicer skromno, ampak iznajdljivo našemili, temu pa je sledil post. Ob petkih in nedeljah popoldne smo hodili h križevemu potu. Fantje smo nabirali različne vrste lesa za butaro že od zgodnje pomladi. Od leske, bršljana, mačic, vrbe, oblancev, trte do žingerca in virha. Žingerc smo po žegnu vzeli iz butare in dali pod streho proti strelji. V butaro smo dali tudi drobne krompirčke in potem te žegnane krompirje posadili. Težko je bilo dobiti pomaranče, rozine in podobno. Če si imel pomarančo na butari, si bil posebno imeniten. Poznali smo gole in kosmate butare. Gola je imela malo zelenja, kosmata butara pa je bila cela bršljanasta. Na cvetno nedeljo pa so si potem otroci metali bunkice od bršljana in brina. In to je bilo posebno doživetje. Sploh popoldne, ko smo cerkev čistili za križev pot. Posebej svečano in imenitno je bilo sveto tridnevje. Pred tem so ženske vse očistile in poribale. Otroci smo po gnezdih jajca zbirali in skrivali cel teden, da je bilo za pirhe dovolj. Gospodinje so to vedele, ampak so nam kljub temu pustile. In ta "skrita jajčka" smo nato na veliki petek prinesli mami, da jih je skuhalo. Na veliki petek smo imeli navado "Bohca gremo kušnt". Križ je bil razkrit in tam zraven je bil klečalnik, da smo poljubljali križ.

Raznašanje gobe in blagoslov jedil je bilo tudi zelo lepo in posebno. Med žegnanimi jedmi je bil tudi beli kruh, ki ga sicer nismo jedli. Potica pa je bila le za obiske. S pirhi smo se šli igro "pirhe sekat". Smo metali kovance vanje in tisto, kar je ostalo zataknjeno v tvoj pirh, je ostalo tebi.

Poezija naših stanovalcev

Jože Kužnik

Križev pot

*Trikrat si padel, Gospod,
trikrat v blato in prah,
pod križem bolečim;
prenašal si grozo in strah –
a s svojim obrazom trpečim
šel si začrtano pot.*

*S kapljami svoje krvi
vso pot si potlakoval,
do Golgote smrtne,
kjer s križa žari
odpuščanje Rešnje krvi,
ki z njo nas, Gospod,
si greha prekletstva opral.*

*Le kdo bi to pričakoval!
Bog sam je v blato pal,
da umazan bi grešnik
očiščen iz njega vstal!*

*Ljubezen Božja brez meja!
Zahvaljena, zahvaljena! ...*

Postni čas v času koronavirusa COVID 19

*Obnašali smo se prevzetno,
kot bi bili bogovi,
ki morajo nam biti
pokorni vsi svetovi.*

*Pa glej, en samcat mali virus
vse kruto nas prizemljal je,
postavil nam na glavo
je nade in življenje vse.*

*Ta post je čas preizkušnje,
ki vse nas vabi: "Vase glej!
Spoznav svoj greh napuha,
svoj greh Bogú povej!"*

*Dobrotno svojo roko
sosedu zdaj podaj
in mir, tako potreben,
dobil boš spet nazaj.*

*A sprejmi tudi roko
dobrotnega Boga,
ki sam ti jo ponuja,
da vstal boš 'z groba zla.*

*Iz brezna groba smrti
me kliče živi Bog,
z njim vstal bom in zaživel
jaz, grešnik preubog.*

Pred najsvetejšim

*Glej, tu klečim
in te častim,
moj Bog in moj Gospod!
Kruh, majhna stvar,
neskončni dar
je za življenje pot.*

*Ljubezni moč
mi je v pomoč,
da križ ne zlomi me.
Tvoj blagoslov
mi up je nov,
da ti objemaš me.*

*O daj, Gospod,
da moja pot
se v slepo ne konča;
naj tvoja luč
postane ključ
do doma rajskega.*

Slavica Romih

Prihaja pomlad

*V zraku čuti se pomlad,
trobentica v bregu se sprašuje
kdo bolj rumen je: sonce ali jaz.*

*Zvončki pa zvonijo
in kličejo pomladanski žafran:
"Zaspanci, odprite svoje lepe čaše."*

*Le drobna marjetica v travi,
ki najdlje cveti,
in meni je tako draga,
čeprav večini ljudi nevidna si.*

*Na vejicah so že brstiči,
še malo in vse zeleno bo.
Ptice veselo že žgolijo
Oh, kako še lepo bo.*

Janez Zdešar: IZPOVED VERE

Ob brskanju po računalniku sem odkril deset let star zapis dr. Janeza Zdešarja. Janez Zdešar (1926-2013) je bil teharski begunec, od koder je pobegnil, postal duhovnik med izseljenci v Nemčiji in drugod po Evropi. Od leta 2008 je bil stanovalec našega doma. (Jure Levart)

Nisem osamljen, nisem siromak, sem od vekomaj božji izbranec in varovanec.

Imam Očeta, Boga Stvarnika.

Moj Oče je vsemogočen, zmore vse. Osvobaja me strahov iz preteklosti, sedanjosti in prihodnosti, obljubil mi je večno srečno življenje brez bolezni in stisk, trpljenja in smrti.

Nisem osamljen, nisem siromak, sem od vekomaj božji izbranec in varovanec. Imam brata, Jezusa, Božjega Sina.

Razodel mi je, da je njegov Oče tudi moj oče, da je njegova Mati tudi moja Mati.

Z njim sem v Duhu povezan.

Jezus je pod Poncijem Pilatom postal človek, delal dobra dela in oznanjal božji novi svet. Sovražni svet ga je zasramoval, zavrzel, mučil, umoril in pribil na križ. Jezus jim je vse odpustil. Tretji dan je vstal iz groba in se vrnil na desnico k svojemu Očetu. Iz nebes deli milost in moč, da po njegovi zmagi tudi mi zmoremo drug drugemu odpuščati in drug drugega ljubiti, kakor je tudi on nas ljubil.

Svet je sedaj drugačen.

Svet je odrešen.

Nastajajo nova zemlja in nova nebesa, božji novi svet.

Že 2000 let se pod vodenjem Jezusovega Duha širi občestvo svetih, ki v potrpljenju in zvestobi hodijo za Jezusom, pri njem dobivajo odpuščanje grehov in bližnjega ljubijo. Hranijo se z Jezusovim telesom in krvjo. So svetilniki, ki neprenehoma svetijo in posvečujejo zgodovino Jezusove Cerkve. So obenem zagotovilo, da Cerkve in božjega novega sveta ne bodo premagale ne zmote ne grehi, ne zasramovanja in ne preganjanja.

Zato je prihodnost tudi moja.

Ko se bo Jezus ob koncu sveta v sijaju pravičnosti vrnil na dokončni božji svet, me bo pri božjem sojenju priznal kot svojega izbranca in varovanca od vekomaj.

Tako bodi!

Amen!

Konferenca z mednarodno udeležbo: "Izzivi in priložnosti dolgotrajne oskrbe v Sloveniji"

Irena Švab Kavčič

V okviru večletnega programa "Moč nemoči" v našem Domu vsako leto pripravimo nove izobraževalne vsebine. Zahvaljujoč sodelovanju v projektu "Dolgotrajna oskrba v Celju", ki ga pod vodstvom Zdravstvenega doma Celje izvajamo s Centrom za socialno delo in Javnim zavodom Socio, smo lahko gostili konferenco z mednarodno udeležbo.

Dom sv. Jožef v projektu sodeluje s tremi zaposlenimi: delovno terapevtko na enotni vstopni točki in medicinsko sestro ter oskrbovalko v enoti za oskrbo. Na dvodnevni konferenci so bili predstavljeni rezultati treh pilotnih projektov podpore prehoda v izvajanje sistemskega zakona o dolgotrajni oskrbi. Menimo, da je prav oskrba uporabnikov storitev dolgotrajne oskrbe največji in najboljši rezultat tega projekta. Glede na poslanstvo našega doma, kjer ob duhovno prosvetni dejavnosti skrbimo tudi za stanovalce Varstva starejših, si pri vsem svojem delu prizadevamo za celostni pogled na

človeka. Prizadevanja utrjujemo in preverjamo ob soočenjih z dobrimi praksami v tujini. Zato smo na tretjem dnevu, ki je bil dodan konferenci, pozornost namenili predstavitvi duhovne oskrbe, kot jo izvajajo v Belgiji, na Poljskem in v Veliki Britaniji. Pred tem sta nam slovenske razmere na področju dolgotrajne oskrbe predstavila dr. Jože Ramovš in Franci Imperl. V razmišljanja o duhovni oskrbi so nas uvedli: s. Emanuela Žerdin s predstavitvijo primera duhovne oskrbe. V imenu Zbornice Zveze sta dr. Igor Karnjuš in dr. Klelija Štrancar predstavila priporočila duhovne oskrbe v zdravstveni negi. Trije predavatelji so

na izkušnjah iz tujine prikazali celostno oskrbo in izpostavili temelje, ki jih je za njeno izvajanje položila Cicely Saunders. Dr. Andrew Goodhead je hospic sv. Krištofa predstavil kot primer oskrbe v instituciji in v domačem okolju, ki bdi nad potrebami bolnikov, njihovih bližnjih in prav tako zaposlenih. Predstavil je tudi njeno razumevanje človeka, zlasti pri soočanju z duhovno bolečino. Dr. Piotr Krakowiak je prikazal dva primera dobrih praks iz tujine. Kot prvega je orisal hospic gibanje na Poljskem, njegove začetke in razvoj paliativne oskrbe, različne primere vključevanja prostovoljcev, in tudi zapornikov, v njihovo delovanje. Drugi primer, ki ga je delil z nami je model sočutnih skupnosti, ki jih proučuje na Škotskem in si pridobiva potrebna znanja za prenos tega modela v okolja Vzhodne Evrope, kjer še ni prisoten. Dr. Anne Vandenhoeck, prejemnica prestižne nagrade za zasluge na področju duhovne oskrbe, ki jo podeljuje Inštitut George Washington za duhovnost in zdravje, direktorica Evropskega raziskovalnega inštituta chaplonov v zdravstveni oskrbi ter predavateljica na ugledni katoliški univerzi v Leuvnu v Belgiji pa nam je približala pomen in načine zagotavljanja duhovne oskrbe v tujih praksah.

Predavanja vseh treh dni so prosto dostopna na internetni strani:

<https://mocnemoci.si/povzetki-predavanj/>.

Kmalu se bodo pridružili še avdio posnetki.

Prijazno vabljeni k ogledu.

Uganke in premetanke

Neža Klemenčič

Vremenske pregovore dopolnite z imeni svetnikov.

Če _____ dan še zmrzuje, še 40 mrzlih noči prerokuje. (10.3)

Če breskve pred _____ cveto, trije eno pojedjo. (12.3)

Če je lepo vreme na _____, naj veselo bo srce kmetovo. (19.3)

Ako se jajca na dan _____ spravijo in pod kokoš denejo, so mladički dobri za to, da jajca neso (21.3)

_____ če zmrzuje, potlej slana nič več ne škoduje. (24.3)

Ako je na _____ lepo in toplo vreme, je potem še huda zima. (25.3)

_____ a jasno nebo, bo malega srpana baš tako. (27.3)

V spodnjem okvirčku poiščite izpisane besede. Besede se lahko prekrivajo.

CERKEV; DRUŽINA; JERUZALEM;
JEZUS; NEBESA; PSALM; POST;
SVETO; VERA; ŽIVLJENJE

R	F	D	E	S	V	U	K	I	H	M	N	Z
J	E	R	U	Z	A	L	E	M	P	O	E	K
Z	P	N	T	U	K	E	T	F	U	Š	B	L
P	I	M	Ž	I	V	L	J	E	N	J	E	Z
P	S	A	L	M	H	E	V	D	E	H	S	P
O	Č	Š	R	Z	R	A	S	G	C	Y	A	E
S	Ž	J	E	D	T	H	V	T	O	P	Š	L
T	R	E	D	C	E	C	E	R	K	E	V	Z
G	T	Z	Z	U	O	Š	T	N	E	S	E	Ž
E	R	U	T	U	O	I	O	L	C	B	R	P
S	B	S	E	T	D	R	U	Ž	I	N	A	W

Smiselno premečite črke in besede napišite na črto.

- CENSO _____
- CRAME _____
- DMLOPA _____
- KODPVE _____
- MSLIKSAOATN _____
- NDRAZVKI _____
- SLOVJEE _____

Rešitve:

1. naloga
40 mučenikov; sv. Gregorjem; Jožefovo; sv. Benedikta; Sv. Gabrijela; Marijino oznanjenje; Sv. Rupert

3. naloga
Sonce; Marec; Pomlad; Podkev; Samostalnik; Zdravnik; Vesolje

Dijaki Škofijske gimnazije v našem Domu

Mateja Pevec Rozman, prof

Dva vikenda v oktobru in dva vikenda v novembru je Dom sv. Jožefa postal dom za dijakinje in dijake Škofijske gimnazije Antona Martina Slomška Maribor. V prijetnem ambientu, ob prijaznih gostiteljih in dobri hrani, smo v okviru predmeta *Vera in kultura* izvedli duhovni vikend, ki je dijakinjam in dijakom četrtih letnikov predvsem v pomoč pri iskanju in oblikovanju njihove nadaljnje življenjske poti.

Duhovni vikend je vseboval dva vsebinska poudarka: kulturno-izobraževalnega in osebnostno-duhovnega. Tako smo se v okviru prvega dela s skupino dijakov podali k našim antičnim koreninam - ogledali smo si razstavo Celeia - mesto pod mestom. Z drugim razredom smo obiskali stolno cerkev sv. Danijela, katere zgodovino, bogastvo, lepoto in njen duhovni pomen nam je predstavil celjski opat g. Marjan Jezernik. Z dvema skupinama gimnazijcev pa smo se oglasili na sedežu Mohorjeve založbe v Celju, kjer nam je o zgodovini založbe in njenem pomenu za širjenje in krepitev narodne zavesti spregovorila urednica in lektorica dr. Cvetka Rezar.

V okviru izobraževalnega dela smo imeli vsakokrat tudi posebnega gosta- dvakrat je bila naša gostja zdravnica Metka Klevišar, s katero smo se pogovarjali o smislu življenja in trpljenju, o življenju kot vrednoti, o edinstvenosti vsake človeške osebe, o zdravju in bolezni, bioetiki, predvsem pa o tem, kako pomembno je skrbeti za dobre, lepe in plemenite medčloveške odnose ter pogumno vztrajati v preizkušnjah, ki nam jih prinaša življenje.

Gost drugih dveh vikendov je bil profesor dr. Ivan Štuhec, nekdanji direktor Zavoda Antona Martina Slomška, sedanji in prvi rektor Vikariata Antona Martina Slomška. Z njim smo se pogovarjali o družbeno politični tematiki: o značilnostih sodobne družbe, o odgovornosti in poslanstvu kristjanov v sodobni družbi, o aktualnih družbeno-političnih temah, vprašanju narodne zavesti in problemu šibke nacionalne identitete.

Prvi del duhovnega vikenda smo zaključili s filmskim večerom in sveto mašo, ki sta jo za nas darovala dr. Ivan Štuhec in g. Matic Lisjak, celjski stolni kaplan.

Drugi del duhovnega vikenda je bil namenjen duhovni in osebnostni rasti: umiritvi, poglobitvi v svoj notranji svet, umiku iz vrtinca vsakdana in poglobitvi vase, prisluškovanju samemu sebi.

V Domu sv. Jožefa smo preživeli nekaj bogatih in lepih dni, za kar se zahvaljujem gostiteljem in vsem sodelujočim gostjam in gostom.

Velikonočnem jutru

V pomladno jutro dan žari;
h grobu tamkaj nekaj žen hiti.
Kdo, le kdo jim bo odprl grob,
kjer leži njih ljubljeni Gospod?
Vendar glej, pri grobu kamna ni!
Grob je prazen – Učenik, le kje si ti?
"Ne bojte se! Gospoda tukaj ni!
On je vstal, Gospod živi!"

Glas angelov žené v beg požene,
a že jim znani glas njih strah prežene:
"Naj mir bo z vami, res sem vstal,
mar nisem to že prej dejal?
Pojdite v mesto, zdaj tecíte
ter učencem in apostolom recite,
da videli me bodo v Galileji,
tam, kjer so za Učenika me sprejeli!"

Ko to Gospod jim sporoči,
jim v hipu zgine spred oči,
a žene rádostne, vesele
k apostolom so pohitele.
"Gospod je vstal, Gospod živi!
Pojdite se prepričat tudi vi.
Grob je prazen in odprt,
Gospod je naš premagal smrt!"

"To ženske marnje so, kdo bi verjel,
saj mrtvega je Učenika grob sprejel!
Vam žalost omračila je razum?
To lažen up je, slep pogum!"

A dva od njih le odhitita,
h grobu tja in ostrmita:
zares Gospoda v njem več ni,
je res on vstal, Gospod živi?!

Zvečer apostoli so skupaj zbrani
v večerje zadnje tam dvorani:
Gospod med njimi se pojavi
ter jih prijazno vse pozdravi:
"Mir z vami, bratje, glejte me,
jaz sam sem tu, potipljite!
Imate tudi zame še kaj jesti,
smem k mizi z vami zdaj prisesti?"

Strmijo, čudijo učenci se,
da Jezus živ med njimi je,
zares je vstal iz vseh nadlog,
on res Zveličar je in pravi Bog!
Smrt zmagana je, greh je strt,
zdaj, človek, ti je raj odprt,
Bog nam zveličanje podarja,
pred nami se blesti nebeška zarja.

Za tvoj velikonočni dar
zahvaljen Bog, nebes vladar!
Po tebi bomo vstali tudi mi,
s teboj v nebesih se sešli.
Ta vera daje nam moči,
to upanje kristjane radosti.

Jože Kužnik

*Veliki petek je del našega življenja,
ne pa njegov smisel.*

*Končno besedo ima vedno,
verjamemo, da tudi letos, Aleluja.
Blagoslovljeno in veselo veliko noč!*

*Jože Planinšek CM
z lazaristi in sodelavci*

